

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

ODGOVORI NA UPITE U VEZI S KAPITALNIM ZAHTJEVIMA ZA KREDITNI RIZIK I TEHNIKAMA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA

- ODGOVORI NA UPITE KREDITNIH INSTITUCIJA –

Relevantni propisi:

1. Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (u nastavku: Uredba (EU) br. 575/2013)
2. Odluka o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" br. 160/2013 u nastavku: Odluka o provedbi Uredbe), Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" br. 140/2015), Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" br. 113/2016) i Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" br. 87/2018)

Napomena: Uredbe Europske unije izravno se primjenjuju u državama članicama te Hrvatska narodna banka nema ovlasti za tumačenje odredbi uredaba. Ako u određenim slučajevima kreditna institucija smatra da tekst uredbi nije jasan, upućujemo je na internetske stranice Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (www.eba.europa.eu), na kojima se u rubrici "Single Rulebook Q&A" mogu postaviti pitanja vezana uz Uredbu (EU) br. 575/2013, Direktivu 2013/36/EU, regulatorne i provedbene tehničke standarde te smjernice Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (u nastavku teksta: EBA).

SADRŽAJ:

BROJ PITANJA	TEMA	DATUM OBJAVE
1926	Utvrđivanje subjekata javnog sektora s tretmanom države	ažurirano 22. veljače 2017.
2112	Tretman subjekata javnog sektora (subjekt javnog sektora s tretmanom države)	22. veljače 2017.
1927	Tretman subjekata javnog sektora (javna državna tijela s tretmanom institucija)	25. kolovoza 2015.
1928	Subjekti javnog sektora iz drugih država članica	25. kolovoza 2015.
1929	Subjekti javnog sektora iz treće države	25. kolovoza 2015.
1931	Ponder rizika za izloženosti prema društvu za osiguranje	25. kolovoza 2015.
1892	Kategorizacija izloženosti osigurane nekretninama	ažurirano 17. rujna 2015.
2116	Određivanja pondera rizika za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama koje su u statusu neispunjavanja obveza	22. veljače 2017.
2030	Kapitalni zahtjevi za udjele u otvorenim investicijskim fondovima	22. veljače 2017.
1932	Police osiguranja kreditnih potraživanja kao nematerijalna kreditna zaštita	25. kolovoza 2015.
1930	Mjenice i zadužnice kao nematerijalna kreditna zaštita	25. kolovoza 2015.
500/2019 –425/1	Jamstva HAMAG-BICRO-a iz portfelja ESIF ograničenih portfeljnih jamstava kao nematerijalna kreditna zaštita	28. svibnja 2020.
2114	Određivanje pondera rizika i vrijednosti izloženosti za primljen repo kredit od Hrvatske narodne banke u kunama temeljem strukturnih repo operacija za koji su založeni vrijednosni papiri s valutnom klauzulom iz knjige banke	22. veljače 2017.

2020-695/1	CRR quick fix – tretman ponder rizika za subjekte javnog sektora	14. travnja 2021.
1923	Primjena praga značajnosti za pojedine kategorije izloženosti	25. kolovoza 2015.
2039	Utvrdjivanje statusa neispunjavanja obveza	25. kolovoza 2015.
2040	Utvrdjivanje statusa neispunjavanja obveza	25. kolovoza 2015.
2041	Utvrdjivanje statusa neispunjavanja obveza	25. kolovoza 2015.

Područje:	Članak 116. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Utvrđivanje subjekata javnog sektora s tretmanom države
Broj pitanja:	1926
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 22. veljače 2017.)
Pitanje:	Može li kreditna institucija definirati interna pravila za utvrđivanje subjekata javnog sektora s tretmanom države primjenom kojih bi takav tretman dobivao veći broj osoba od onih koji su izravno ili neizravno navedene u članku 13. Odluke o provedbi?
Odgovor:	Člankom 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 propisana su pravila za određivanje pondera rizika za kreditni rizik za izloženosti prema subjektima javnog sektora pri čemu se u stavku 4. tog članka dopušta izuzetak od općih pravila prema kojem se za izloženosti prema tim subjektima, među ostalim, dopušta tretman države ako prema mišljenju nadležnih tijela ne postoji razlika u riziku između spomenutih izloženosti zbog postojanja odgovarajućeg jamstva središnje države. Hrvatska narodna banka (u nastavku teksta: HNB) kao nadležno tijelo u Republici Hrvatskoj svoje je mišljenje o tom pitanju izrazila u članku 13. Odluke o provedbi Uredbe jasno navodeći kriterije za utvrđivanje osoba odnosno navodeći konkretne osobe koji kao subjekti javnog sektora trebaju imati tretman države za potrebe članka 116. Uredbe (EU) br. 575/2013. Iz toga jasno proizlazi da nijedna kreditna institucija u Republici Hrvatskoj ne može na osnovi vlastitih kriterija koji odstupaju od kriterija navedenih u članku 13. Odluke o provedbi Uredbe utvrđivati subjekte javnog sektora koji bi imali tretman države prema članku 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 čime bi obuhvat takvih subjekata bio širi od obuhvata iz članka 13. Odluke o provedbi Uredbe. Odgovor nije važeći zbog toga što je donesena Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" br. 113/2016) kojom je izmijenjen čl. 13. na način da više ne sadrži kriterije za utvrđivanje subjekata javnog sektora koje mogu imati tretman države već navodi popis konkretnih subjekata javnog sektora s tretmanom države. Vezano za eventualno proširenje liste kreditne institucije mogu, vodeći se uvjetima iz članka 4. stavka 1. točke 8. Uredbe (EU) br. 575/2013, pisanim putem zajedno s odgovarajućim obrazloženjem dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci prijedlog za dopunu popisa subjekata javnog sektora iz članka 2. Odluke, nakon čega će Hrvatska narodna banka procijeniti zadovoljavaju li ti subjekti propisane uvjete te po potrebi dopuniti Odluku.
Tema:	Tretman subjekata javnog sektora (subjekt javnog sektora s tretmanom države)

Broj pitanja:	2112
Datum objave odgovora:	22. veljače 2017.
Pitanje:	Smatraju li se subjekti "Ured predsjednika Vlade RH" i "Direkcija za korištenja službenih zrakoplova" središnjom državom u Republici Hrvatskoj u skladu s člankom 1., stavkom 2. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva (NN 113/2016)?
Odgovor:	U skladu s člankom 1. stavkom 2., Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva (NN 113/2016) Vlada Republike Hrvatske kao tijelo izvršne vlasti u Republici Hrvatskoj ima tretman središnje države u Republici Hrvatskoj. Mišljenja smo da se stručne službe Vlade Republike Hrvatske, kao što su navedeni Ured predsjednika Vlade RH i Direkcija za korištenje službenih zrakoplova, bez obzira što posjeduju vlastiti OIB, smatraju Vladom Republike Hrvatske, te samim tim imaju tretman središnje države u skladu s člankom 1. stavkom 2. gore navedene Odluke.
Tema:	Tretman subjekata javnog sektora (javna državna tijela s tretmanom institucija)
Broj pitanja:	1927
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Može li se i nadalje, nakon stupanja na snagu Uredbe (EU) br. 575/2013, primjenjivati mišljenje HNB-a prema kojem se trgovačka društva koja je osnovala Republika Hrvatska te im je posebnim zakonom dodijelila javne ovlasti, primjerice Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., mogu smatrati javnim državnim tijelima s tretmanom institucija. Osim toga, mogu li se na isti način tretirati i društva kćeri tih trgovačkih društava koje nisu temeljem zakona izrijekom dobile javne ovlasti (primjerice: HŽ infrastruktura d.o.o. i društva kćeri: Pružne građevine d.o.o. i Croatia Express d.o.o.).
Odgovor:	Ističemo da je člankom 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 propisan način određivanja pondera rizika za izloženosti prema subjektima javnog sektora koji se, formalno i suštinski, u određenoj mjeri razlikuje od načina koji je bio propisan Odlukom o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.) prema kojoj se na izloženosti prema tim subjektima (tada se koristio naziv javna državna tijela) mogao primjenjivati tretman države ili tretman institucije. U skladu sa spomenutim člankom 116. ponder rizika određuje se ovisno o tome ima li subjekt javnog sektora kreditnu procjenu odabranog VIPKR-a ili nema, te ovisno o ročnosti izloženosti. Neizravno se dolazi do prijašnjeg tretmana institucije, ali on kao takav formalno više ne postoji.

	Dakle, mišljenje HNB-a u vezi tretmana trgovačkih društva koja je osnovala Republika Hrvatska te im je posebnim zakonom dodijelila javne ovlasti, primjerice Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., relevantno je samo u dijelu statusa tih trgovačkih društava kao subjekata javnog sektora ako i dalje zadovoljavaju definiciju subjekta javnog sektora iz Uredbe (EU) br. 575/2013, ali ne i tretmana koji se na njih primjenjuje jer <i>tretman institucije</i> konceptualno više nije propisan Uredbom (EU) br. 575/2013. Isto načelo primjenjuje se i na društva kćeri spomenutih trgovačkih društava s javnim ovlastima.
Tema:	Subjekti javnog sektora iz drugih država članica
Broj pitanja:	1928
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Kako provjeriti, u slučaju subjekata javnog sektora iz drugih država članica, je li za izloženosti prema tim subjektima njihovo nacionalno nadležno tijelo na temelju članka 116. stavka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 dopustilo tretirati ih kao izloženosti prema središnjoj državi, odnosno jedinici područne (regionalne) ili lokalne samouprave?
Odgovor:	S obzirom na različitost pravnih okvira država članica ne postoji istovjetan način na koji će nacionalna nadležna tijela iznositi svoje mišljenje o tretmanu izloženosti prema subjektima javnog sektora u skladu s člankom 116. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013. Stoga HNB ne može uputiti na konkretan pravni institut nego samo može preporučiti da kreditna institucija pokuša na sve dostupne načine provjeriti propise i mišljenja koja izdaju nadležna tijela.
Tema:	Subjekti javnog sektora iz treće države
Broj pitanja:	1929
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Može li se i nadalje primjenjivati članak 2. stavak 1. točka 13. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.) u dijelu u kojem je bilo propisano da javna državna tijela iz treće države ne mogu imati tretman države, a tretman institucije mogu imati samo ako je tako propisalo tijelo nadležno za superviziju kreditnih institucija iz te treće države. Na koji način treba izvršiti provjeru da je predmetno tijelo dobilo dozvolu od nadležnog tijela za ovakav tretman? Dodatno, smatraju li se trgovačka društva s javnim ovlastima iz trećih država subjektima javnog sektora primjerice, Železnice Srbije akcionarsko društvo?
Odgovor:	Potrebno je podsjetiti da je člankom 389. točkom 2. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013. i 19/2015.) propisano da stupanjem na snagu tog Zakona prestaje važiti Odluka o adekvatnosti

	jamstvenoga kapitala kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.), što znači da je od 1. siječnja 2014. kompletan propis uključujući članak 2. izvan snage. Međutim, potrebno je skrenuti pažnju na odredbe članka 116. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 prema kojima se za izloženosti prema subjektima javnog sektora iz trećih zemalja koje prema Provedbenoj odluci Komisije od 12. prosinca 2014. o istovjetnosti nadzornih i regulatornih zahtjeva određenih trećih zemalja i državnih područja za potrebe tretmana izloženosti u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (2014/908/EU) (u nastavku teksta: Provedbena odluka Komisije) imaju istovjetan nadzorni i pravni okvir kao i Europska unija može primjenjivati pristup iz stavaka 1. i 2. članka 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 ako nadležna tijela tih trećih zemalja na te izloženosti primjenjuju isti pristup. Do donošenja te Provedbene odluke Komisije, a najkasnije do 1. siječnja 2015. kreditne institucije mogle su nastaviti primjenjivati pristup iz članka 116. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 ako je nacionalno nadležno tijelo dopustilo primjenu takvog pristupa za određenu treću zemlju prije 1. siječnja 2014. Skrećemo pozornost na činjenicu da je Provedbena odluka Komisije za potrebe članka 116. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 na snazi od 1. siječnja 2015. te sadrži popis trećih zemalja na koje se može primjenjivati pristup iz članka 116. stavaka 1. i 2. Uredbe (EU) br. 575/2013. Takoder navodimo da je do 1. siječnja 2014. u skladu s člankom 45. stavkom 1. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija kreditnim institucijama bilo dopušteno primjenjivati tretman institucija na izloženosti prema subjektima javnog sektora iz trećih zemalja gdje su bonitetni zahtjevi koji se primjenjuju na kreditne institucije propisima uređeni na jednak način kao i u državama članicama. Prema našem mišljenju definicija subjekta javnog sektora jednaka je za osobe iz država članica i trećih zemalja iz čega proizlazi da sjedište neke osobe neće utjecati na utvrđivanje je li ta osoba subjekt javnog sektora ili nije, ali će utjecati na pristup koji će se za tu osobu primjenjivati za potrebe određivanja pondera rizika.

Područje:	Članak 122. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Ponder rizika za izloženosti prema društvu za osiguranje
Broj pitanja:	1931
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Može li se izloženost prema društvima za osiguranje sa sjedištem u RH ponderirati sukladno pravilima ponderiranja za institucije, s obzirom da ispunjavaju uvjet iz članka 119. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013?

Odgovor:	Izloženosti prema društvima za osiguranje ponderiraju se u skladu s pravilima za trgovačka društva, a ne u skladu s člankom 119. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 budući da se društva za osiguranje ne smatraju financijskom institucijom kako je propisano člankom 4. stavkom 1. točkom 26. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Područje:	Članci 123., 124. i 125. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Kategorizacija izloženosti osigurane nekretninama
Broj pitanja:	1892
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 17. rujna 2015.)
Pitanje:	Može li se izloženost osigurana nekretninama kod kategoriziranja podijeliti na dio izloženosti kojem bi se dodijelio ponder rizika 35% odnosno na dio koji je osiguran stambenom nekretninom sukladno zahtjevima propisanim člancima 124. i 125. Uredbe (EU) br. 575/2013. Preostali dio izloženosti koji ne ispunjava kriterije za ponder 35% rasporedio bi se u kategoriju izloženosti prema stanovništvu prema odredbama članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 s ponderom rizika 75%. Dakle, pitanje je da li je opisani način kategoriziranja izloženosti odnosno utvrđivanja pondera rizika 35% i 75% po jednoj izloženosti osiguranoj stambenom nekretninom, sukladan Uredbi (EU) br. 575/2013.
Odgovor:	Odgovor nije važeći zbog odgovora EBA-e 2014_936. Člankom 124. Uredbe (EU) br. 575/2013 definirana je kategorija izloženosti osigurane nekretninama te se propisuje korištenje odgovarajućih pondera rizika ovisno o tome jesu li ispunjeni uvjeti iz članaka 125. ili 126. Uredbe (EU) br. 575/2013 (izloženost u cijelosti i potpuno osigurana nekretninama) ili se radi o izloženosti (ili bilo kojem dijelu izloženosti) koja je u cijelosti osigurana nekretninama i kojoj se dodjeljuje ponder rizika 100%. Međutim u slučaju ako je izloženost u cijelosti i potpuno osigurana stambenom nekretninom, tada se može dijelu izloženosti dodijeliti ponder rizika 35% ako su ispunjeni svi postavljeni uvjeti iz članka 125. Uredbe (EU) br. 575/2013., dok se preostalim dijelom izloženosti do iznosa vrijednosti nekretnine (koji ne ispunjava uvjete iz članka 125. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013) dodjeljuje ponder rizika 100%. Ostatak izloženosti koji prelazi vrijednost nekretnine može biti kategoriziran kao izloženost prema stanovništvu s ponderom rizika 75%, uz ispunjenje svih postavljenih uvjeta iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Područje:	Članak 127. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Određivanja pondera rizika za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama koje su u statusu neispunjavanja obveza
Broj pitanja:	2116

Datum objave odgovora:	22. veljače 2017.
Pitanje:	Mogu li kreditne institucije koristiti poslovne nekretnine za potrebe određivanja osiguranog dijela obveze odnosno za primjenu pondera rizika od 100% za izloženosti u statusu neispunjavanja obveza kako je to opisano u članku 127. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 s obzirom da je Hrvatska narodna banka Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 ("Narodne novine" br. 140/2015) ukinula povlašteni ponder 50% kod izračuna kreditnim rizikom ponderirane aktive za izloženosti u cijelosti i potpunosti osigurane poslovnim nekretninama pa nije posve jasno mogu li se poslovne nekretnine u smislu članka 127. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 još uvijek smatrati priznatim kolateralom za potrebe određivanja osiguranog dijela plasmana koji su u statusu neispunjavanja obveza?
Odgovor:	Nekretnine općenito pa tako i poslovne nekretnine u okviru standardiziranog pristupa za kreditni rizik ne smatraju se priznatim kolateralom u skladu s dijelom trećim, glavom II. poglavljem 4., Uredbe (EU) br. 575/2013 budući da sâm standardizirani pristup sadrži kategoriju izloženosti osigurano nekretninama koja sadrži specifične pondere rizika i zahtjeve za izloženosti koje su osigurane nekretninama. Nadalje, članak 127. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 također osigurava specifičan tretman izloženosti koje su u cijelosti i potpuno osigurane poslovnim nekretninama, a nalaze se u statusu neispunjavanja obveza. Tim člankom propisano je da se vrijednostima izloženosti, nakon primjene specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik, koje su u skladu s člankom 126. Uredbe (EU) br. 575/2013 u cijelosti i potpuno osigurane poslovnim nekretninama dodjeljuje ponder rizika 100% ako su u statusu neispunjavanja obveza. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine", br. 140/2015.) propisano je da se na izloženosti kreditne institucije u cijelosti i potpuno osigurane poslovnim nekretninama u Republici Hrvatskoj primjenjuje ponder rizika 100% umjesto 50% kako je propisano člankom 126. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013. Time poslovne nekretnine u Republici Hrvatskoj nisu derogirane kao kolateral koji omogućuje da se određena izloženost smatra u cijelosti i potpuno osiguranom poslovnom nekretninom već je namjera izloženostima u cijelosti i potpuno osiguranim poslovnim nekretninama u Republici Hrvatskoj dodijeliti veći ponder rizika u odnosu na ponder propisan spomenutom uredbom. Iz navedenog proizlazi da kreditna institucija može u skladu s člankom 127. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 izloženostima u cijelosti i potpuno osiguranim poslovnim nekretninama u skladu s člankom 126. Uredbe (EU) br. 575/2013, a koje su u statusu neispunjavanja obveza dodijeliti ponder rizika 100%.

Područje:	Članak 132. Uredbe (EU) br. 575/2013																														
Tema:	Kapitalni zahtjevi za udjele u otvorenim investicijskim fondovima																														
Broj pitanja:	2030																														
Datum objave odgovora:	22. veljače 2017.																														
Pitanje:	Kreditna institucija uložila je u otvoreni investicijski fond čiji je vlasnik ili osnivač kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i navedeni udjel vodi se u portfelju raspoloživo za prodaju. Kreditna institucija raspolaže informacijama o odnosnim izloženostima. Može li kreditna institucija navedena ulaganja tretirati kao odnosne izloženosti kod izračuna kapitalnih zahtjeva, a sukladno članku 132. Uredbe 575/2013 stavak 4, te primijeniti pondera sukladno odnosnim izloženostima? Primjerice, kreditna institucija je uložila u otvoreni investicijski fond XXX.YYY iznos od 100.000 HRK. Osnivač fonda je kreditna institucija, struktura ulaganja je sljedeća: 70% obveznice RHMF, 20% depoziti drugim KI, 5% depozit ili kredit TD, 5% ostalo. Izračun kapitalnih zahtjeva je u sljedećoj tablici: <table border="1"> <thead> <tr> <th>ulaganja</th> <th>struktura ulaganja</th> <th>odnosna izloženost</th> <th>ponder rizika</th> <th>kapitalni zahtjev</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>obveznice RHMF</td> <td>70</td> <td>70.000</td> <td>0%</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>depoziti KI</td> <td>20</td> <td>20.000</td> <td>20%</td> <td>4.000</td> </tr> <tr> <td>depozit/kredit TD</td> <td>5</td> <td>5.000</td> <td>100%</td> <td>5.000</td> </tr> <tr> <td>ostalo</td> <td>5</td> <td>5.000</td> <td>100%</td> <td>5.000</td> </tr> <tr> <td>Ukupno</td> <td>100</td> <td>100.000</td> <td></td> <td>14.000</td> </tr> </tbody> </table> Molimo potvrditi da bi prema navedenom primjeru ukupni kapitalni zahtjevi po ulaganjima u fond iznosili 14.000 HRK kod izračuna adekvatnosti kapitala. Prikazuju li se ulaganja u fondove u izvješću C 07.14 Potraživanja prema institucijama i društvima s kratkoročnom kreditnom procjenom ili u izvješća prema strukturi odnosne izloženosti (država, institucije, TD, ostalo)?	ulaganja	struktura ulaganja	odnosna izloženost	ponder rizika	kapitalni zahtjev	obveznice RHMF	70	70.000	0%	0	depoziti KI	20	20.000	20%	4.000	depozit/kredit TD	5	5.000	100%	5.000	ostalo	5	5.000	100%	5.000	Ukupno	100	100.000		14.000
ulaganja	struktura ulaganja	odnosna izloženost	ponder rizika	kapitalni zahtjev																											
obveznice RHMF	70	70.000	0%	0																											
depoziti KI	20	20.000	20%	4.000																											
depozit/kredit TD	5	5.000	100%	5.000																											
ostalo	5	5.000	100%	5.000																											
Ukupno	100	100.000		14.000																											
Odgovor:	Kreditna institucija za izračun kapitalnih zahtjeva za udjele u otvorenim investicijskim fondovima primjenjuje članak 132. Uredbe (EU) br. 575/2013. S obzirom da navodite kako raspolažete informacijama o odnosnim izloženostima pri utvrđivanju kapitalnih zahtjeva može se primijeniti metoda iz članka 132. stavka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 pri čemu također trebaju biti ispunjeni uvjeti iz stavka 3. te Uredbe. Pod pretpostavkom da su ti uvjeti ispunjeni i da se na izloženosti primjenjuju ponderi rizika kako navodite u primjeru, tada iznos izloženosti ponderiran rizikom za ulaganje od 100.000 HRK iznosi 14.000 HRK. Iz toga proizlazi da je prosječan ponder rizika za ovo ulaganje 14%. Iznos od 14.000 HRK ne predstavlja kapitalne zahtjeve nego iznos izloženosti ponderiran rizikom koji je polazna osnova za utvrđivanje stopa kapitala i kapitalnih zahtjeva. Nadalje,																														

	iz toga proizlazi da kapitalni zahtjev primjenom stope ukupnog kapitala od 8% iznosi 1120 HRK. Na kraju u vezi iskazivanja ovih udjela u izvještajnim obrascima, naše je mišljenje da se isti iskazuju u obrascu C 07.00 Kreditni rizik, kreditni rizik druge ugovorne strane i slobodne isporuke: standardizirani pristup kapitalnim zahtjevima (kategorija 015. Potraživanja u obliku CIU).

Područje:	Članak 203., članak 213. i članak 215. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Police osiguranja kreditnih potraživanja kao nematerijalna kreditna zaštita
Broj pitanja:	1932
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Mogu li se police osiguranja kreditnih potraživanja izdane od strane društava za osiguranje sa sjedištem u RH: a) smatrati nematerijalnom kreditnom zaštitom, te kao takve koristiti kao tehnike smanjenja pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, b) priznati kao nematerijalna kreditna zaštita ako su pružatelj zaštite (društvo za osiguranje) i dužnik povezane osobe?
Odgovor:	Ad a) Prije svega skrećemo pažnju na podatak da je 7. studenog 2014. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo na svojim mrežnim stranicama objavilo odgovor na pitanje broj 2014_768 u vezi priznavanja polica osiguranja kreditnih potraživanja kao kreditne zaštite pri izračunu najveće dopuštene izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013. U skladu s tim odgovorom polica osiguranja kreditnih potraživanja mogla bi se smatrati priznatom tehnikom smanjenja kreditnog rizika, i to kao jamstvo, pod uvjetom da ispunjava propisane uvjete što je potrebno procijeniti u svakom pojedinačnom slučaju. S obzirom da iz članka 399. Uredbe (EU) br. 575/2013 jasno proizlazi da instrumenti kreditne zaštite koji su dopušteni pri izračunu najveće dopuštene izloženosti moraju ispunjavati sve zahtjeve za priznavanje tehnika smanjenja kreditne zaštite pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik (propisani u dijelu trećem, glavi II, poglavlju 4. Uredbe (EU) br. 575/2013), zaključujemo da se police osiguranja kreditnih potraživanja mogu priznati kao nematerijalna kreditna zaštita pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik. Pritom naglašavamo da je u svakom pojedinačnom slučaju potrebno voditi računa o ispunjavanju propisanih zahtjeva kako je navedeno u spomenutom odgovoru Europskog nadzornog tijela za bankarstvo, a koje i ovdje možemo ponoviti. Dakle, osobito je potrebno ispunjavati zahtjeve iz sljedećih članaka Uredbe (EU) br. 575/2013: – članak 201. (priznavanje pružatelja zaštite prema svim pristupima), – članak 213. (zahtjevi u vezi s jamstvima i kreditnim izvedenicama), i – članak 215. (dodatni zahtjevi za jamstva).

	Ad b) Polica osiguranja kreditnih potraživanja može se priznati kao tehnika smanjenja kreditnog rizika samo ako su je izdali priznati pružatelji navedeni u članku 201. Uredbe (EU) br. 575/2013 pri čemu su društva za osiguranje obuhvaćena u stavku 1. točki g) tog članka, dakle kao ostala trgovačka društva, uključujući trgovačka društva koja su povezana s dužnikom banke, ako imaju kreditnu procjenu VIPKR-a ili ako ih je banka koja primjenjuje IRB pristup interno rangirala kako je propisano tom točkom. Međutim, u slučaju da je priznati pružatelj ujedno osoba povezana s dužnikom banke, a polica osiguranja kreditnih potraživanja namjerava se koristiti pri izračunu najveće dopuštene izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba u skladu s člankom 395. Uredbe (EU) br. 575/2013, ukupna izloženost prema grupi povezanih osoba ne može se povećati temeljem te police budući da se izloženost može jedino umjesto prema dužniku iskazivati prema pružatelju zaštite. Drugim riječima, izloženost bi se samo "preselila" s jednog na drugog člana grupe povezanih osoba.
Tema:	Mjenice i zadužnice kao nematerijalna kreditna zaštita
Broj pitanja:	1930
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Mogu li se, u sklopu nove regulative za izračun kapitalnih zahtjeva, mjenica i zadužnica smatrati prihvatljivim instrumentom kreditne zaštite ukoliko ispunjavaju sve uvjete za priznavanje dužničkih vrijednosnih papira odnosno financijskih kolaterala. Konkretno, ako je Banka izložena prema društvu koje je u 100%-tnom vlasništvu grada (ili neke druge jedinice područne i lokalne samouprave) te ako je kao instrument osiguranja prihvaćena mjenica/zadužnica tog grada, je li moguće tu mjenicu/zadužnicu koristiti kao kreditnu zaštitu za smanjenje kapitalnih zahtjeva, odnosno ako zadovoljava sve ostale uvjete je li moguće primijeniti ponder rizika 20% kao da se radi o izloženosti prema gradu (ili nekoj drugoj jedinici područne i lokalne samouprave).
Odgovor:	Mjenica i zadužnica prema našem mišljenju ne smatraju se dužničkim vrijednosnim papirima u smislu članka 197. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji obuhvaća vrijednosne papire koji se izdaju sa svrhom prikupljanja financijskih sredstava od ulagatelja i kojima se uobičajeno trguje na tržištu. Mjenica se u poslovnoj praksi upotrebljava kao kreditni instrument (odgođena naplata tražbine vjerovnika), instrument osiguranja plaćanja (osiguranje plaćanja tražbina iz prometa roba i usluga ili tražbina iz ugovora o kreditu) ili instrument plaćanja (naplata tražbine vjerovnika). Jednako tako, zadužnica se izdaje kao instrument osiguranja konkretne novčane obveze prema vjerovniku. Mjenice i zadužnice nisu namijenjene za trgovanje, te se njihov promet obavlja prijenosom između mjeničnog vjerovnika odnosno vjerovnika zadužnice radi plaćanja odnosno osiguranja plaćanja njegove obveze prema eventualnom novom vjerovniku.

	Međutim, s obzirom na činjenicu da mjenični dužnik odnosno dužnik iz zadužnice osim osobe kreditnog dužnika odgovara banci za ispunjenje obveze u opsegu određenom u mjenici odnosno zadužnici, smatramo da u svojoj biti takvo izdavanje mjenice odnosno zadužnice odgovara davanju jamstva. Stoga se mjenica i zadužnica mogu smatrati priznatom nematerijalnom kreditnom zaštitom, i to kao jamstvo, pod uvjetom da ispunjavaju propisane uvjete, što je potrebno procijeniti u svakom pojedinačnom slučaju. Pritom naglašavamo da je osobito potrebno voditi računa o ispunjavanju zahtjeva iz sljedećih članaka Uredbe (EU) br. 575/2013: – članak 201. (priznavanje pružatelja zaštite prema svim pristupima), – članak 213. (zahtjevi u vezi s jamstvima i kreditnim izvedenicama), i – članak 215. (dodatni zahtjevi za jamstva). U konkretnom slučaju koji se navodi u upitu, pod pretpostavkom da su ispunjeni zahtjevi za nematerijalnu kreditnu zaštitu te s obzirom da bi izdavatelj mjenice i zadužnice bila osoba različita od osobe kreditnog dužnika, na zaštićeni iznos izloženosti mogao bi se primijeniti ponder rizika koji se za izdavatelja, jedinicu područne (regionalne) ili lokalne samouprave, utvrđuje u skladu s člankom 115. Uredbe (EU) br. 575/2013 kao i u skladu s Odlukom o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva.

Područje:	Članak 213., 215. i 216. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Jamstva HAMAG-BICRO-a iz portfelja ESIF ograničenih portfeljnih jamstava kao nematerijalna kreditna zaštita
Broj pitanja:	500/2019 –425/1
Datum objave odgovora:	28. svibnja 2020.
Pitanje:	Postavljate pitanje oko načina tretiranja financijskog instrumenta ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo (koje je definirano Prilogom III. Provedbene Uredbe Komisije (EU) br. 964/2014 od 11. rujna 2014.) od strane HNB-a kao regulatora, a obzirom na njegov različit tretman kod kreditnih institucija. Financijski instrument ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo financijski je instrument kojim HAMAG-BICRO (koji je imenovan financijskim posrednikom) preuzima odgovornost za pokriće dijela glavnice i redovnih kamata kredita uključenih u portfelj novih kredita malim i srednjim poduzećima (dalje u tekstu: MSP-ovima). Banke su dužne u unaprijed utvrđenom roku, vlastitim sredstvima oblikovati portfelj novih kredita, pri čemu maksimalno 50% portfelja čine krediti za obrtna sredstva, a ostatak investicijski krediti. Maksimalni iznos jamstva je 150.000,00 EUR-a, s dospijećem od 12-120 mjeseci. Novi krediti MSP-ovima djelomično se pokrivaju programskim doprinosom na razini pojedinačnog kredita do određenog iznosa (ograničenje).

	ESIF Ograničenim portfeljnim jamstvom pokrivaju se gubitci koje banke ostvare u pogledu svakog neotplaćenog kredita prihvatljivim MSP-ovima, u skladu sa stopom jamstva od najviše 80%, a gubitci pokriveni Ograničenim portfeljnim jamstvom ukupno ne smiju premašiti iznos ograničenja, koji je najviša obveza u okviru instrumenta i rezultat je obujma portfelja kredita pomnoženog stopom jamstva i stopom ograničenja jamstva. Navedene stope utvrđuju se u okviru ex ante procjene rizika, u skladu s Uredbom (EU) br. 1303/2013 i Delegiranom uredbom (EU) br. 480/2014 i ni u kojem slučaju ne smiju premašiti 25%. Nakon nastanka gubitka, HAMAG-BICRO mora u roku od 60 dana izvršiti plaćanje jamstva u korist banke, a banka je obvezna smanjiti ukupnu kamatnu stopu i/ili zahtjev u pogledu kolaterala u okviru svakog kredita koji je uključen u portfelj pokriven ESIF Ograničeni portfeljnim jamstvom. Vlastiti kreditni rizik banke ne smije biti manji od 20% na razini pojedinačnog kredita, a banke kvartalno izvještavaju HAMAG-BICRO o kreditima uključenim u portfelj, što se prosljeđuje upravljачkom tijelu (za koje imenovano Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije). Jamstvo je neopozivo, bezuvjetno i plativo na prvi poziv.
Odgovor:	Provedbenom Uredbom navodi se kako bi se Ograničenim portfeljnim jamstvom trebao riješiti problem postojećeg nedostatka na tržištu dužničkih financijskih instrumenata za MSP-ove i to poticanjem novih zajmova s pomoću pružanja zaštite od kreditnog rizika (u obliku ograničenog portfeljnog jamstva za prve gubitke), u cilju smanjenja posebnih poteškoća s kojima se MSP-ovi suočavaju pri pristupu financiranju zbog nedovoljnog kolaterala i relativno visokog kreditnog rizika koji im je svojstven. Sukladno članku 7. Provedbe Uredbe, u slučaju stvaranja portfelja novih zajmova MSP-ovima, ograničenim portfeljnim jamstvom osigurava se pokriće kreditnog rizika na razini pojedinačnog zajma uz stopu jamstva do najviše 80%, do iznosa najvećeg gubitka određenog stopom ograničenja jamstva/jamstvenog praga koja ne smije prelaziti 25 % izloženosti riziku na razini portfelja. Ograničeno portfeljno jamstvo mora biti u skladu s uvjetima iz Priloga III. iste Uredbe. Vežano uz tretman opisanog ograničenog portfeljnog jamstva u smislu njegovog korištenja kao nematerijalne kreditne zaštite, napominjemo da se sukladno Uredbi (EU) br. 575/2013, nematerijalna kreditna zaštita može priznati pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik samo ako su ispunjeni uvjeti iz članaka od 213. do 216. Uredbe (EU) br. 575/2013. Slijedom prethodno navedenog, a prema dostupnim nam informacijama iz upita, smatramo kako bi instrument ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo mogao zadovoljiti uvjete iz Uredbe (EU) br. 575/2013. Međutim, sukladno odredbama članka 213. stavka 3. navedene Uredbe kreditna institucija je dužna ispuniti sve ugovorne i zakonske obveze te poduzeti sve potrebne

	aktivnosti da bi se osigurala provedivost nematerijalne kreditne zaštite prema propisima koji se primjenjuju na takve ugovore, a kako bi taj instrument mogla priznati kao nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Područje:	Članak 222. i 227. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Određivanje pondera rizika i vrijednosti izloženosti za primljen repo kredit od Hrvatske narodne banke u kunama temeljem strukturnih repo operacija za koji su založeni vrijednosni papiri s valutnom klauzulom iz knjige banke
Broj pitanja:	2114
Datum objave odgovora:	22. veljače 2017.
Pitanje:	Može li se primjenom jednostavne metode financijskog kolaterala na osigurani i neosigurani dio primijeniti ponder 0%, odnosno je li u slučaju repo transakcija potrebno zadovoljiti uvjet valutne usklađenosti?
Odgovor:	Člankom 222. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 propisano je da se pri primjeni jednostavne metode financijskog kolaterala na osigurani dio izloženosti koja proizlazi iz repo transakcija može primijeniti ponder rizika 0% ako su ispunjeni uvjeti iz članka 227. iste Uredbe. Jedan od tih uvjeta odnosi se i na valutnu usklađenost izloženosti i kolaterala koji prema točki b) stavka 2. članka 227. Uredbe moraju biti nominirani u istoj valuti. U ovom slučaju, s obzirom da izloženost (u obliku vrijednosnih papira) sadrži valutnu klauzulu, a kolateral (u obliku primljenog kredita) je nominiran u kunama smatramo da uvjet o valutnoj usklađenosti nije ispunjen budući da će se vrijednost izloženosti mijenjati ovisno o promjenama tečaja valute na koju je izloženost vezana, dok se s druge strane vrijednost kolaterala neće mijenjati na isti način. Dakle, pri utvrđivanju valutne usklađenosti za potrebe primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, izloženost i kolateral s valutnom klauzulom tretiraju se kao da su nominirani u valuti na koju se odnosi valutna klauzula. Uzimajući u obzir navedene činjenice, u vašem slučaju primjenjuju se odredbe članka 222. stavka 3. Uredbe u skladu s kojima se osiguranom dijelu izloženosti dodjeljuje ponder rizika koji bi se dodijelio prema poglavlju 2. Uredbe kad bi kreditna institucija imala izravnu izloženost prema tom kolateralu. No zbog valutne neusklađenosti potrebno je primijeniti najmanje ponder rizika 20%. Neosiguranom dijelu izloženosti dodjeljuje se ponder rizika u skladu s kategorijom izloženosti koja je relevantna za drugu ugovornu stranu. S obzirom da je u konkretnom slučaju druga ugovorna strana Hrvatska narodna banka, kreditna institucija može primijeniti ponder rizika 0% ako su ispunjeni uvjeti propisani člancima 114. i 495. stavak 2. Uredbe.

Područje:	Članak 500.a Uredbe (EU) 2020/873 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 575/2013 i (EU) 2019/876 u pogledu određenih prilagodbi kao odgovora na pandemiju bolesti COVID-19 (u nastavku: Uredba (EU) 2020/873)

Tema:	CRR quick fix – tretman ponder rizika za subjekte javnog sektora
Broj pitanja:	2020-695/1
Datum objave odgovora:	14. travnja 2021.
Pitanje:	Sukladno Uredbi (EU) 2020/873 potrebno je izmijeniti RWA izračun za izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama zemalja članica EU denominiranim u domaćoj valuti bilo koje druge zemlje članice EU na sljedeći način: do 31. prosinca 2022. ponder rizika primijenjen na vrijednosti izloženosti jest 0 % pondera rizika dodijeljenog tim izloženostima u skladu sa stupnjem kreditne kvalitete prema Tablici 1. iz članka 114. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 u 2023. ponder rizika primijenjen na vrijednosti izloženosti jest 20 % pondera rizika dodijeljenog tim izloženostima u skladu sa stupnjem kreditne kvalitete prema Tablici 1. iz članka 114. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 u 2024. ponder rizika primijenjen na vrijednosti izloženosti jest 50 % pondera rizika dodijeljenog tim izloženostima u skladu sa stupnjem kreditne kvalitete prema Tablici 1. iz članka 114. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013. Prema članku 116. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 izloženosti prema subjektima javnog sektora s tretmanom središnje države dozvoljeno je tretirati kao izloženosti prema središnjim državama. Postavljeno je pitanje odnose li se odredbe članka 500.a Uredbe (EU) 2020/873 također i na izloženosti prema subjektima javnog sektora s tretmanom središnje države, odnosno je li moguće preferencijalni tretman opisan u točkama a. do c. primijeniti na potonje. Uredba (EU) 2020/873 nije mijenjala članak 116. Uredbe (EU) br. 575/2013, već je mijenjan članak 114., ali kako se članak 116. poziva na članak 114., smatra se da nije moguće imati dva važeća članka 114. jedan za subjekte javnog sektora s tretmanom središnje države, a drugi za izloženosti prema središnjoj državi.
Odgovor:	Uredba (EU) 2020/873, u članku 500.a Privremeni tretman javnog duga izdanog u valuti druge države članice u stavku 1., donosi novi preferencijalni tretman do 31. prosinca 2024. za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama država članica ako su te izloženosti nominirane i financirane u domaćoj valuti druge države članice, kao izuzeće od primjene odredbi iz članka 114. stavka 2. Nadalje, preambulom (21) Uredbe (EU) 2020/873 pojašnjena je namjera uvođenja ovih privremenih odredbi. Njihov cilj je omogućavanje lakšeg javnog financiranja izdavanjem državnih obveznica nominiranih u domaćoj valuti druge države članice, a kako bi se izbjegla nepotrebna ograničenja za institucije koje ulažu u takve obveznice. Dakle, namjera regulatora je bila obuhvatiti javni dug u obliku državnih obveznica. Članak 116. stavak 4. daje iznimku za sve izloženosti prema subjektima javnog sektora da se mogu tretirati kao izloženosti prema

	središnjoj državi (ako prema mišljenju nadležnih tijela ne postoji razlika u riziku između spomenutih izloženosti zbog postojanja odgovarajućeg jamstva središnje države), međutim intencija ovog privremenog preferencijalnog tretmana iz članka 500.a stavka 1. je bila obuhvatiti dužničke vrijednosne papire središnje države te ostale izravne i neizravne izloženosti središnje države, odnosno izloženosti prema središnjim bankama. Stoga spomenuta iznimka iz članka 116. stavka 4. koja je iskorištena u članku 13. Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine", br. 160/2013., 140/2015., 113/2016. i 87/2018.) prema našem mišljenju ne omogućava da se odredbe iz članka 500.a stavka 1. donesene Uredbom (EU) 2020/873 primjenjuju i na izloženosti prema subjektima javnog sektora koji se tretiraju kao izloženosti prema središnjoj državi.

Područje:	Članak 15. Odluke o provedbi Uredbe
Tema:	Primjena praga značajnosti za pojedine kategorije izloženosti
Broj pitanja:	1923
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Treba li kreditna institucija koja kapitalne zahtjeve izračunava prema standardiziranom pristupu, za definiranje značajnosti dospjele kreditne obveze primijeniti prag od 1750 kn na razini klijenta i za izloženosti prema stanovništvu i za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama, institucijama i trgovačkim društvima?
Odgovor:	Kreditna institucija koja kapitalne zahtjeve izračunava prema standardiziranom pristupu, dužna je za definiranje značajnosti dospjele kreditne obveze primijeniti prag od 1750 kn na razini klijenta za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama, institucijama i trgovačkim društvima dok za izloženosti prema stanovništvu prag od 1750 kuna može primijeniti na razini pojedinog kreditnog proizvoda.
Tema:	Utvrđivanje statusa neispunjavanja obveza
Broj pitanja:	2039
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	U primjeru 1. ukupna kreditna izloženost klijenta A iznosi 30 mil kuna pri čemu je strukturirana na tri jednaka plasmana svaki u iznosu od 10 mil kuna koji su raspoređeni u rizičnu skupinu A jer po tim plasmanima nema kašnjenja. Međutim, kreditna institucija prema tom klijentu ima i dospjelo potraživanje po naknadi za platni promet u iznosu od 2000 kuna. Klijent omaškom nije podmirio dospjelu obvezu i kasni s plaćanjem 92 dana te je

	potraživanje raspoređeno u rizičnu skupinu C s ispravkom vrijednosti od 100%. Je li ispravno navedenog klijenta smatrati neurednim dužnikom tj. smatrati da je zbog neplaćene naknade dužnik u statusu neispunjavanja obveza u skladu s člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 i posljedično svih 30 mil kuna ponderirati ponderom rizika 150% te ih iskazati u obrascu Izloženost sa statusom neispunjavanja obveza? Odnosno, mogu li se kao što je navedeno u članku 15. Odluke o provedbi Uredbe promatrati kreditne obveze klijenta po kojima je zabilježeno kašnjenje duže od 90 dana, a s obzirom da je klijent po kreditima uredan tad bi se kreditne obveze smatrale urednim i ponderirale ponderom rizika 100% dok bi se samo potraživanje po naknadi smatralo izloženošću sa statusom neispunjavanja obveza te svrstalo na pripadajući obrazac?
Odgovor:	Da bi mogli ocijeniti je li navedeni klijent u statusu neispunjavanja obveza potrebno je provjeriti je li ispunjen koji od uvjeta iz članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013. U vezi uvjeta iz stavka 1. točke b) tog članka prema kojem je dužnik u statusu neispunjavanja uvjeta ako kasni s materijalno značajnom kreditnom obvezom više od 90 dana, a vodeći računa o članku 15. Odluke o provedbi Uredbe, smatramo da spomenuti uvjet nije ispunjen jer dužnik ne kasni s kreditnom obvezom nego s obvezom po naknadi za platni promet koja nema karakter kreditne obveze. Međutim, budući da dužnik ipak ima dospjele obveze prema kreditnoj instituciji koje prelaze materijalno značajan iznos koji je propisan za kreditne obveze, smatramo da kreditna institucija treba provjeriti je li ispunjen uvjet iz članka 178. stavka 1. točke a) Uredbe (EU) br. 575/2013 budući da činjenica da dužnik ima dospjele nenaplaćene obveze prema kreditnoj instituciji upućuje na mogućnost da bi moglo postati vjerojatno da dužnik uskoro neće podmirivati svoje dospjele kreditne obveze. Ako kreditna institucija nakon preispitivanja razloga zbog kojih dužnik nije podmirio svoju dospjelu obvezu po naknadi za platni promet ocijeni da to neplaćanje nije indikator financijskih poteškoća dužnika te uredno ispunjavanje dospjelih kreditnih obveza nije upitno, navedenog dužnika neće smatrati dužnikom sa statusom neispunjavanja obveza. U suprotnom smatra se da je dužnik u statusu neispunjavanja obveza. U slučaju da se utvrdi status neispunjavanja obveza, sve izloženosti kreditne institucije prema ovom klijentu potrebno je rasporediti u kategoriju izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza, dodijeliti im propisani ponder rizika i iskazati ih u obrascu C07.00 u kategoriji 011: Izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza. U konkretnom slučaju na iznos izloženosti po plasmanima (30 mil kuna) primjenjivao bi se ponder rizika 150% budući da su izloženosti neosigurane, a za te plasmane nisu formirani specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik. Dok bi se za potraživanje po naknadi za platni promet primjenjivao ponder rizika 100% jer ispravci vrijednosti čine više od 20% bruto neosiguranog dijela izloženosti. Kapitalni zahtjevi za to potraživanje u konačnici bit će jednaki nuli budući da je neto iznos potraživanja nula.

Broj pitanja:	2040
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Ako je klijent iz odgovora na pitanje 2039 obuhvaćen kategorijom malih i srednjih poduzetnika (MSD), može li se smatrati stanovništvom u kontekstu članaka 127. i 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 te time primjenjivati definiciju nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini pojedinog kreditnog proizvoda, a ne na razini dužnika? Smatrate da bi se navedeni klijent (MSD) mogao tretirati kao stanovništvo s obzirom da se u skladu s člankom 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 izloženosti prema fizičkoj osobi i prema MSD tretiraju kao izloženosti prema stanovništvu koje u slučaju ispunjenja dodatnih propisanih uvjeta (diverzificirani portfelj, izloženost manja od 1 mil Eur) mogu dobiti čak i povoljniji ponder rizika – ponder 75%. Tražite mišljenje HNB-a je li takvo tumačenje ispravno ili se izloženost može promatrati na razini partije (a ne na razini dužnika) u kontekstu statusa neispunjavanja obveza samo za fizičke osobe i MSD koji ispunjavaju i ostale uvjete propisane za povoljniji ponder (diverzificirani portfelj, izloženost do 1 mil Eur)?
Odgovor:	Kreditna institucija može u skladu s člankom 178. stavkom 1. drugim podstavkom Uredbe (EU) br. 575/2013 u slučaju izloženosti prema stanovništvu definiciju nastanka statusa neispunjavanja obveza primjenjivati na razini pojedinog kreditnog proizvoda, a ne na razini ukupnih obveza dužnika. Pritom se pod izloženostima prema stanovništvom smatraju one izloženosti koje su raspoređene u kategoriju izloženosti prema stanovništvu u skladu s člankom 123. Uredbe (EU) br. 575/2013, što znači da su ispunjeni svi u tom članku propisani uvjeti. Dakle, sama činjenica da je neki klijent MSD, ali izloženost prema njemu nije raspoređena u kategoriju iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 nije dovoljna za primjenu definicije nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini pojedinog kreditnog proizvoda. Primjena definicije nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini pojedinog kreditnog proizvoda ujedno podrazumijeva da se prag značajnosti propisan člankom 15. Odluke o provedbi Uredbe primjenjuje na razini pojedinog kreditnog proizvoda.
Broj pitanja:	2041
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	U primjeru 2 ukupna kreditna izloženost klijenta B (fizička osoba) iznosi 4 mil kuna, a sastoji se od sljedećih plasmana: Plasman 1: 1 mil kuna, kašnjenje 0 dana, stambeni kredit, diverzificirani portfelj Plasman 2: 1 mil kuna, kašnjenje 92 dana (ispunjen uvjet o pragu značajnosti), rezervacije 10%, stambeni kredit, diverzificirani portfelj

	Plasman 3: 1 mil kuna, kašnjenje 0 dana, hipotekarni kredit, nije diverzificirani portfelj Plasman 4: 1 mil kuna, kašnjenje 92 dana (ispunjen uvjet o pragu značajnosti), rezervacije 10%, hipotekarni kredit, nije diverzificirani portfelj Nekretnine založene po plasmanima ne ispunjavaju uvjete za dodjeljivanje povoljnijeg pondera rizika. Traži se pojašnjenje o ispravnom načinu ponderiranja navedenih izloženosti, a sve u kontekstu ispravnog tumačenja pojma "stanovništvo" za potrebe utvrđivanja statusa neispunjavanja obveza odnosno promatranja navedenog statusa na razini dužnika odnosno na razini proizvoda. <u>Varijanta 1.</u> Klijent B je fizička osoba slijedom čega se smatra stanovništvom te se status neispunjavanja obveza određuje na razini kreditne partije te se plasmanima dodjeljuju sljedeći ponderi rizika: Plasman 1 – 75% - ispunjava sve uvjete za povoljniji ponder Plasman 2 – 150% Plasman 3 – 100% Plasman 4 – 150% <u>Varijanta 2.</u> Klijent B je fizička osoba, ali se samo izloženosti po stambenim kreditima smatraju izloženostima prema stanovništvu obzirom da samo te partije ispunjavaju sve uvjete za povoljniji ponder iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 te se stoga status neispunjavanja obveza određuje na razini kreditne partije u skladu s člancima 127. i 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 samo po partijama stambenih kredita slijedom čega bi ponderiranje izgledalo ovako: Plasman 1 – 75% - ispunjava sve uvjete za povoljniji ponder Plasman 2 – 150% Plasmani 3 i 4 (hipotekarni krediti) – 150% jer se status neispunjavanja obveza za ova dva kredita određuje na razini dužnika budući da nisu ispunjeni uvjeti za kategoriju izloženosti prema stanovništvu, a dužnik je neuređan po jednom kreditu.
Odgovor:	Prema našem mišljenju ponderi rizika ispravno su određeni u varijanti 2 jer se definicija statusa neispunjavanja obveza na razini kreditnog proizvoda može primijeniti samo za one izloženosti koje ispunjavaju uvjete iz članka 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 i koje su stoga razvrstane u kategoriju iz tog članka. Dakle, za plasman 1 i plasman 2, ako je prije nastanka statusa neispunjavanja obveza bio raspoređen u kategoriju izloženosti prema stanovništvu, status neispunjavanja obveza određuje se na razini svakog kreditnog proizvoda jer su raspoređeni u kategoriju izloženosti prema stanovništvu. Prag značajnosti iz članka 15. Odluke o provedbi Uredbe primjenjuje se na razini svakog ovog plasmana. U skladu s tim za plasman 2 ispunjeni su uvjeti za nastanak statusa neispunjavanja obveza te se plasman raspoređuje u kategoriju izloženosti u statusu neispunjavanja obveza pri čemu se na neosigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika 150% ako je iznos ispravaka vrijednosti niži od 20% bruto neosiguranog dijela izloženosti.

	Za ostatak ukupne izloženosti prema klijentu B kojeg čine plasmani 3 i 4 definicija statusa neispunjavanja obveza kao i prag značajnosti dospjele kreditne obveze iz članka 15. Odluke o provedbi Uredbe primjenjuje se promatrajući oba plasmana zajedno. Budući da navodite da je za plasman 4 ispunjen uvjet za nastanak statusa neispunjavanja obveza iz članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013, oba plasmana potrebno je iskazati u kategoriji izloženosti u statusu neispunjavanja obveza te na neosigurani dio izloženosti primijeniti ponder rizika 150% ako je iznos ispravaka vrijednosti niži od 20% bruto neosiguranog dijela izloženosti.